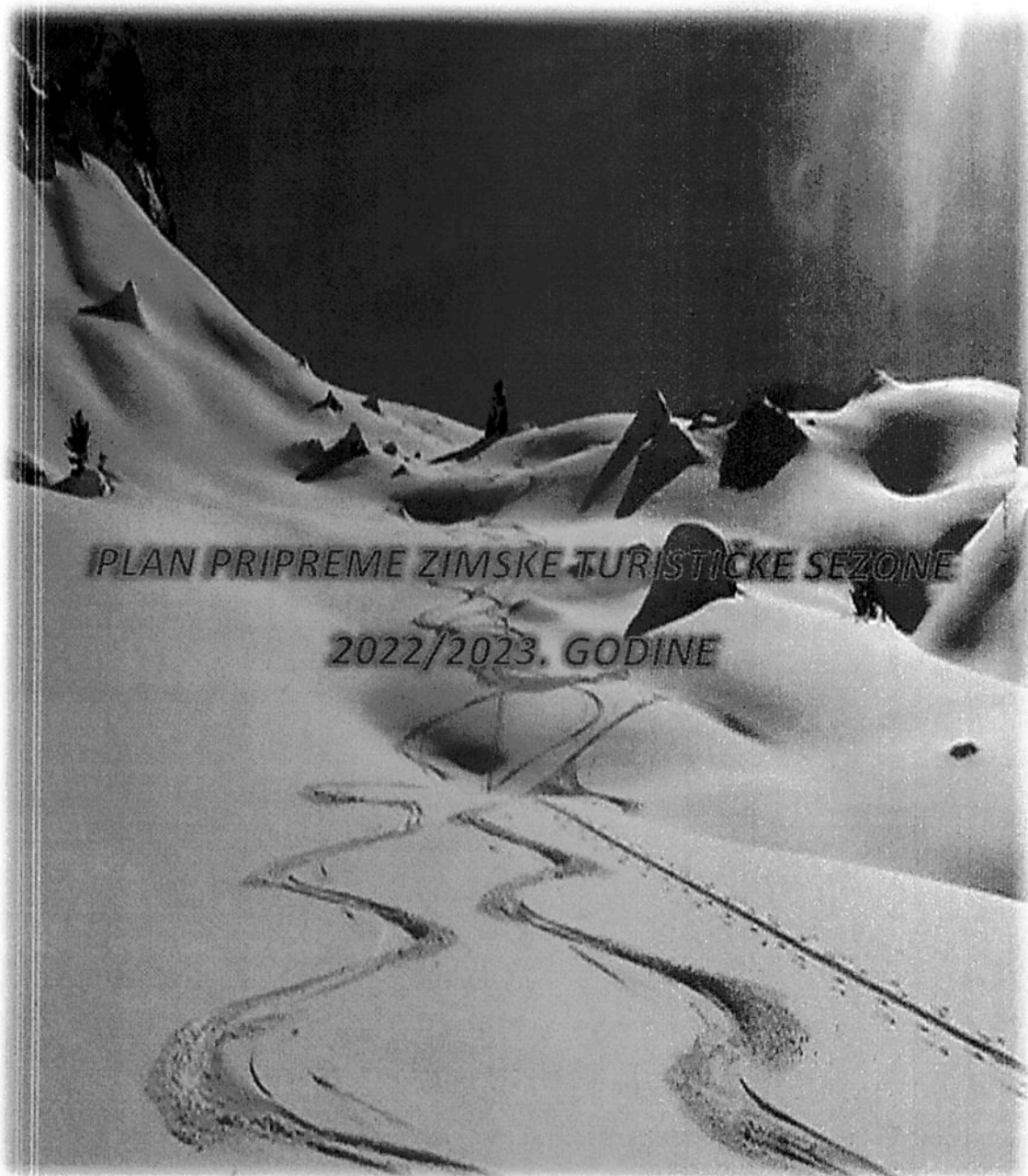

Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma

Podgorica, oktobar 2022. godine

Sadržaj:

1.	Uvod.....	3
2.	Plan pripreme zimske turističke sezone na nivou institucija.....	4
2.1.	Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma.....	4
2.2.	Ministarstvo zdravlja	5
2.3.	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore.....	6
2.4.	Privredna komora Crne Gore.....	7
2.5.	Uprava policije.....	7
2.6.	Uprava za saobraćaj.....	8
2.7.	Uprava za inspekcijske poslove.....	8
2.8.	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.....	9
2.9.	Nacionalni parkovi CrneGore.....	10
2.10.	Elektroprivreda Crne Gore.....	11
2.11.	CEDIS.....	11
3.	Plan pripreme zimske turističke sezone na nivou lokalnih samouprava.....	12
3.1.	Sjeverni region (Kolašin, Žabljak, Mojkovac, Pljevlja, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Gusinje, Plav, Šavnik, Petnjica.....	12
3.2.	Centralni region (Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje, Nikšić, Tuzi, Golubovci – opština u okviru Glavnog grada.....	15
3.3.	Primorski region (Budva, Herceg Novi, Bar, Ulcinj, Kotor, Tivat).....	17
4.	Plan pripreme zimske turističke sezone na nivou skijališta.....	20
4.1.	Skijalište “Kolašin 1600”	20
4.2.	Skijalište “Ski Resort - Kolašin 1450”	20
4.3.	Skijalište “Savin kuk”	20
4.4.	Skijalište “Turjak II”	20
5.	Zaključna razmatranja.....	21

1. Uvod

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za tekuću godinu, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma (Direktorat za razvojne politike u turizmu), izradilo je predlog *Plana pripreme zimske turističke sezone 2022/2023. godine.*

Planom su definisane aktivnosti koje će institucije i privredni subjekti, direktno i indirektno uključeni u pripremu i odvijanje sezone, kako na nivou države, tako i na lokalnom nivou, realizovati prije i tokom zimske turističke sezone. Fokusom na zimsku turističku sezonu, iz godine u godinu, Crna Gora biva prepoznata i po svom zimskom, a ne samo turizmu „mora i sunca“. U tom smjeru Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma preduzima redovne aktivnosti u okviru svojih nadležnosti. Ministarstvo kroz rad Koordinacionog tijela u koji su uključeni svi stejkholderi aktivno učestvuje u stvaranju uslova za nesmetano odvijanje turističkih sezona i postizanju dobrih poslovnih rezultata.

Plan je pripremljen na osnovu dostavljenih informacija od strane lokalnih uprava, turističke privrede, državnih institucija i preduzeća. Odvijanje zimske turističke sezone u Sjevernom regionu u velikoj mjeri zavisice od infrastrukturnih pretpostavki i vremenskih uslova. U cilju smanjenja uticaja klimatskih promjena na realizaciju turističkih posjeta u Sjevernom regionu tokom zimskih mjeseci, neophodno je raditi na unapređenju postojeće ponude, razvojem i diverzifikacijom novih proizvoda odnosno sadržaja, kako bi posjetioци bili dodatno animirani, posebno u slučaju nedostatka sniježnih padavina, tako da ostaje prioritet da se stvore uslovi za vještačko osnježavanje.

Imajući u vidu brojne aktivnosti koje su planirane od strane institucija i preduzeća kako bi sezona bila što bolje pripremljena, očekivanja su da će ovogodišnja sezona biti finansijski uspješnija od prethodne. Tome će svakako doprinijeti i ponuda primorskog dijela Crne Gore, prije svega u okviru hotelskih kapaciteta koji pružaju raznovrsne sadržaje i kvalitetnu ponudu za MICE tržište, koje se tokom ove godine oporavlja nakon pandemije izazvane virusom Covid-19. Takođe, brojne manifestacije koje se tokom zimskog perioda održavaju u primorskim turističkim centrima, prvenstveno one koje se održavaju uoči Novogodišnjih i Božićnih praznika, značajno će upotpuniti zimsku turističku ponudu i uticati na povećanje turističkog prometa.

Ističemo da, i pored nekoliko upućenih urgencija, informacija o planovima koji se odnose na pripremu zimske sezone, nije dostavljena od strane Ministarstva zdravlja i skijališta „Vučje“. Skijalište „Lokve“ takođe nije dostavilo traženu informaciju i nije bilo moguće uspostaviti kontakt sa zaposlenima u skijalištu. Napominjemo da ovo skijalište nije bilo u funkciji prethodne dvije sezone. Opštine Danilovgrad i Andrijeviца nijesu planirale aktivnosti koje imaju za cilj pripremu zimske sezone.

Uočava se da LTO-i ne baziraju promociju svojih turističkih proizvoda u dovoljnoj mjeri kroz saradnju sa NTO CG, što sve treba unaprijediti. Takođe, uočava se saradnja LTO-a sa Skijalištima što je primjer dobre prakse.

U nastavku slijedi pregled planiranih aktivnosti na pripremi zimske turističke sezone 2022/2023. godine, od strane nadležnih subjekata.

2. PLAN PRIPREME ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE NA NIVOU INSTITUCIJA

2.1. **Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma** predstavlja okosnicu procesa pripreme i praćenja zimske turističke sezone 2022/2023.g. Aktivnosti su brojne, a ističemo sledeće:

- **Održavanje sjednica Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona**, kojima predsjeda Ministar ekonomskog razvoja i turizma. U fokusu rada ovog tijela je stvaranje preduslova za pripremu i nesmetano odvijanje turističkih sezona. Trenutne aktivnosti KT, usmjerene su na pripremu predstojeće zimske turističke sezone 2022/23.g., što je bio predmet već održane XI i XII sjednice, a realizacija će se pratiti tokom predstojeće XII i XIII. Dakle, sjednice će se održavati u kontinuitetu tokom trajanja zimske sezone uz intenzivnu komunikaciju članova KT u periodima između sjednica.
- **Nacionalni Savjet za turizam** – Ministarstvo je u fazi formiranja ovog Tijela. U toku su aktivnosti na prikupljanju neophodnih mišljenja od strane nadležnih institucija, nakon čega će materijal biti dostavljen Vladi Crne Gore na usvajanje. Tendencija je da se na sjednici Savjeta sumiraju rezultati zimske turističke sezone 2022/2023.
- **Podrška manifestacijama kroz Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godinu.** Manifestacije i festivali imaju višestruke benefite za Crnu Goru, i to promociju Crne Gore kao turističke destinacije, što će se reflektovati na ostvareni broj turista i noćenja, te prihode od turizma. S tim u vezi, Ministarstvo podstiče i daje punu podršku unapređenju manifestacionog turizma kao jednog od oblika turizma putem kojeg se na najlakši način može doći do ostvarenja ciljeva koji su definisani strateškim dokumentima razvoja crnogorskog turizma. Pri tome se posebno misli na stvaranje cjelogodišnjeg turističkog proizvoda tj. pospješivanje održavanja manifestacija u periodima prije i poslije glavne turističke sezone. Među manifestacijama koje su podržane Programom, pet će se realizovati u periodu oktobar - decembar t. g., u opštinama: Danilovgrad, Petnjica, Podgorica, Mojkovac i Budva. Ukupna opredijeljena sredstva za ove manifestacije iznose 22.700,00 €.
- **Unapređenje kvaliteta turističke signalizacije** - usled neadekvatnog stanja većeg broja znakova dobrodošlice na graničnim prelazima, koji ne odgovaraju standardima iz važećeg Pravilnika o saobraćajnoj signalizaciji, planirano je da se raspiše tender, kako bi se završila zamjena istih do kraja godine. Novi znakovi će biti u skladu sa navedenim Pravilnikom koji je usaglašen sa EU standardima,
- **Unapređenje kvaliteta usluga u ruralnom turizmu kroz:**
 - samoedukacijski programi, priručnik/vodič i slična literatura za jednostavnije poslovanje seoskih domaćinstava. Tendencija je da se podigne kvalitet smještajnih kapaciteta (radionice, sastanak radne grupe za ruralni turizam), kao i obezbijedi veći broj istih. Cilj je suzbijanje siive ekonomije kroz podršku realizacije fiskalizacije,
 - umrežavanje ponude seoskih domaćinstava kroz unapređenje ponude (tematske staze), hiking&biking staze,
 - kreiranje oznake kvaliteta: "Wild Beauty Farm - WBF" (oznake za seoska domaćinstva koja su prepoznata po specifičnoj ponudi),
- **Međunarodni program sportskog i nautičkog turizma** – U pripremi je izrada Programa kako bi se primijenili savremeni trendovi u ovim oblastima. Program će biti doprinos sledećoj zimskoj i

svim narednim turističkim sezonama. Poseban benefit se očekuje u smanjenju regionalnog disbalansa i afirmaciji sportskog turizma u sjevernom regionu.

- **Učešće Ministarstva u radu Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva** – kroz sastanke daje se podrška inicijativama privrednika. Najnovija je podrška privlačenju i animiranju nove ciljne grupe koju je definisala energetska kriza, tzv. “energetski turisti”. Odnosi se na kategorije seniora i porodica sa malom djecom, koji su se pojavili u UK i zemljama Centralne Evrope, u potrazi za mjestom boravka tokom zime u cilju sniženja troškova života i novih turističkih doživljaja. Pretpostavka za navedeno je osnaživanje avio povezanosti.
- **Aviodostupnost** – aktivnosti se odnose na proširenje avio mreže i dovođenje turista tokom novogodišnjih praznika i tokom sezone. Ove aktivnosti podrazumijevaju saradnju sa inostranim tour operatorima i agencijama. U saradnji sa nadležnim institucijama radi se na realizaciji daljeg održavanja avio saobraćaja sa Egiptom, kao i sagledavanju mogućnosti po pitanju drugih tržišta.
- **Realizacija projekta Due Mari** – kroz projekat Due Mari do kraja tekuće godine planira se završetak izrade replike prve štamparije na Balkanu - Štamparije Crnojevića, kao i pokretanje javne nabavke za izradu Projekta adaptacije prostora u kojem će sama presa biti smještena. Takođe, očekuje se da u funkciji bude web platforma na kojoj će biti prikazano 266 turističkih lokaliteta od kulturno-istorijskog i prirodnog značaja, od kojih se 61 lokalitet nalazi u opštinama na sjeveru Crne Gore.
- **Razvoj zdravstvenog turizma** - Organizacija Međunarodne konferencije zdravstvenog turizma, koja je održana u periodu 15-16. oktobar t.g. Konferencija je, između ostalog, imala za cilj da se, kroz razmjenu mišljenja, ideja i primjera dobre prakse, iznađu optimalna rješenja za izazove vezane za razvoj i afirmaciju zdravstvenog turizma. Jedan od zaključaka konferencije bio je da se fokus razvoja pored tradicionalnih lokaliteta na primorju, usmjeri i ka Sjevernom region.
- **Promocija** – evidentan nedostatak promocije i prepoznatljivosti destinacije na značajnim emitivnim tržištima. U tom smislu Ministarstvo daje podršku LTO-ima (kroz savjetodavnu ulogu) i NTO-u, kako bi se bolje pozicionirala destinacija i promovisala zimska ponuda. Učešće na međunarodnim turističkim berzama i konferencijama – kroz ovaj vid aktivnosti dodatno se poboljšava pozicioniranje destinacije na zahtjevnom globalnom turističkom tržištu, jača konkurentnost, a sve sa ciljem povećanja turističkog prometa u duhu razvoja održivog turizma.
- **Kategorizacija ugostiteljskih objekata** - Komisija MERT-a u kontinuitetu sprovodi postupak kategorizacije ugostiteljskih objekata, u cilju održavanja i poboljšanja kvaliteta usluga i sadržaja istih.

2.2. Ministarstvo zdravlja

- **pružanje zdravstvene zaštite kako domaćim tako i stranim državljanima** u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i međunarodnim ugovorom,
- **povećanje broja zdravstvenih radnika u toku trajanja zimske sezone** (domovi zdravlja angažuju ljekare specijaliste iz Kliničkog centra Crne Gore – specijaliste ortopedije, neurologije, pneumoftizilogije i fizijatrije)

- angažovanje ekipa hitne pomoći na skijalištima,
- organizovanje rada Covid ambulanti u dvije smjene u svim zdravstvenim ustanovama kako bi odgovorili potrebama zbrinjavanja pacijenata u slučaju naglog skoka broja zaraženih virusom Covid - 19.

2.3. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore

U susret predstojećoj zimskoj sezoni NTO CG planira realizaciju zimske marketing kampanje. U toku je osmišljavanje kreativnog koncepta, a fokus promotivnih aktivnosti biće na promociji:

- kulturno zabavnih manifestacija, sa akcentom na period novogodišnjih i božićnih praznika i
- ski centara i zimskih sportova na planini: skijanje, hodanje na krpljama, nordijsko skijanje, turno skijanje, te druge outdoor aktivnosti i planirane manifestacije na snijegu.

Promotivne aktivnosti za zimsku sezonu biće usmjerene na:

- **domaće tržište,**
- **tržište Regiona** – Srbija, Albanija, Kosovo, Bosna i Hercegovina, Hrvatska (Dubrovačko neretvanska županija) i Slovenija,
- **ostala tržišta** - kroz promociju objedinjene turističke ponude. Predstoje ciljane promotivne aktivnosti za promociju zimskih centara i zimskih sportova na tržištu Poljske i Mađarske.

Planirane promotivne aktivnosti na domaćem tržištu:

- organizovanje pres konferencije povodom zimske sezone i novogodišnjih praznika,
- organizacija cjelodnevnih vikend događaja u ski centrima,
- promocija putem najčitanijih portala.

Planirane promotivne aktivnosti na tržištu Srbije:

- promocija zimske turističke sezone na Sajmu turizma u Novom Sadu,
- organizacija pres konferencije i prijema u Beogradu na kojem će biti pozvani da prisustvuju predstavnici medija i turističke privrede,
- organizacija promotivnog događaja B2C koja će biti usmjerena na direktnu promociju prema potencijalnim turistima,
- promocija u štampanim medijima i najčitanijim portalima.

Promotivne aktivnosti na ostalim tržištima zemalja regiona

- organizacija studijske posjete za predstavnike turističkih agencije iz Albanije,
- organizacija studijske posjete za predstavnike medija iz Slovenije, Albanije i Kosova,
- organizacija promotivnog događaja, pres konferencije u Bosni i Hercegovini i Sloveniji,
- promocija u štampanim medijima i portalima u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj (Dubrovačko neretvanska županija)

Promocija na ostalim emitivnim tržištima

Promocija zimske ponude, kao dijela objedinjene turističke ponude, realizuje se i u okviru redovnih aktivnosti NTO CG na svim tržištima na kojim nastupa, kroz prezentacije na sajmovima koji će se održati (WTM London, IBTM Barselona), radionicama i drugim događajima. Tokom sezone, PR aktivnosti će se usmjeriti na aktuelne zimske ponude. Ciljana promocija zimske ponude slijedi na tržištu Poljske (PR aktivnosti na temu zimske ponude, promocija u specijalizovanim časopisima) i Mađarske (promocija u medijima).

Promocija putem digitalnih kanala NTO CG

Novi portal www.montenegro.travel osmišljen je kao glavni kanal za digitalnu promociju Crne Gore kao destinacije sa raznovrsnom ponudom. Zimska ponuda je posebno predstavljena, kako kroz zimske sportove i ski centre, novogodišnje programe i manifestacije, tako i u dijelu koji je namijenjen za predstavnike privrede kojima je omogućeno da svoju ponudu za predstojeću zimsku sezonu od sredine septembra t.g. direktno promovišu putem portala NTO CG.

2.4. Privredna komora Crne Gore

- organizacija XXIV sjednice Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva na kojoj su se razmatrale aktivnosti subjekata na planu pripreme zimske turističke sezone 2022/2023. g. Na sjednici su osim turističkih privrednika, učestvovali i predstavnici relevantnih institucija odgovornih za nesmetano odvijanje zimske turističke sezone. **Rok:** 18.10.t.g.,
- organizacija okruglog stola na temu "Turistička statistika", u saradnji sa MONSTAT-om. Na okruglom stolu će, osim turističkih privrednika, učestvovati predstavnici relevantnih institucija odgovornih za proizvodnju i praćenje turističke statistike. **Rok:** 30. novembra t.g.,
- organizacija XXV sjednice Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva. Na sjednici će biti razmatrane aktivnosti na realizaciji zimske turističke sezone 2022/2023. godine. Osim turističkih privrednika, sjednici će prisustvovati i predstavnici relevantnih institucija odgovornih za nesmetano odvijanje zimske turističke sezone. **Rok:** 20. decembar t.g.,
- praćenje i izvještavanje o realizaciji zaključaka sa sjednica Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva. **Rok:** kontinuirano.

2.5. Uprava policije

- nabavka 15 kontejnera za smještaj radnika, za postavljanje duž državne granice uz izvođenje neophodnih građevinskih radova, a za potrebe stanica GP u nadzoru državne granice, sa akcentom na one čija se zona odgovornosti podudara sa zonama zimskih turističkih lokaliteta (Bjelasica, Hajla, Prokletije). **Rok:** 15.11.2022. g.,
- servisiranje i održavanje motornih sanki i ATV vozila, posebno onih koja posjeduju gusjenice, a koja mogu biti angažovana tokom koordiniranih policijskih akcija i mješovitih patrola, primarno u opštinama u kojima se nalaze zimski turistički centri, a čije su granice istovremeno i državne granice Crne Gore. **Rok:** 15.11.2022. g.,
- postavljanje tabli koje upozoravaju na blizinu državne granice, na svim saobraćajnicama u neposrednoj blizini državne granice. **Rok:** 15.11.2022.g.,
- održavanje sastanaka koordinacionih timova za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom, na regionalnom i lokalnom nivou na graničnim prelazima. **Rok:** 15.12.2022. - 15.03.2023. g.,
- povećanje broja policijskih službenika na graničnim prelazima u cilju vršenja graničnih provjera na svim ulaznim/izlaznim saobraćajnim trakama, kako bi se obezbijedilo što kraće zadržavanje putnika i vozila na graničnim prelazima. **Rok:** 15.12.2022. - 15.03.2023.g.,
- sprovođenje pojednostavljenog protoka i ubrzane procedure kod organizovanih dolazaka, prioritarno turističkim autobusima, na najfrekventnijim drumskim graničnim prelazima. **Rok:** 15.12.2022. - 15.03.2023. g.,
- preduzimanje svih neophodnih mjera i radnji, kako samostalno, tako i u saradnji sa drugim državnim i lokalnim organima, u cilju suzbijanja sive ekonomije u oblasti turizma - saradnja u dijelu razmjene informacija i podataka koji su vezani za prijavu gostiju shodno Zakonu o strancima i naplatu prihoda po osnovu Zakona o boravišnoj taksi i dr. **Rok:** Kontinuirano, sa posebnim osvrtom tokom trajanja zimske turističke sezone,
- sprovođenje redovnih kontrola lokalnih turističkih organizacija sa posebnim osvrtom na zakonsku obavezu tačnog unosa podataka u RB 90, kao i JMBG-a ili PIB-a za davanje

smještaja prilikom prijave stranaca. **Rok:** Kontinuirano, sa posebnim osvrtom tokom trajanja zimske turističke sezone,

- sprovođenje pojačane kontrole lica koja vrše prijavu boravka, u saradnji sa inspeksijskim službama. **Rok:** Kontinuirano, sa posebnim osvrtom tokom trajanja zimske turističke sezone,
- sprovođenje intenzivnih kontrola zakonitosti boravka i rada stranih državljana, naročito kroz samostalne i zajedničke akcije sa predstavnicima drugih državnih organa (Uprava za inspeksijske poslove, Uprava prihoda i carina itd). **Rok:** Kontinuirano, sa posebnim osvrtom tokom trajanja zimske turističke sezone.

2.6. Uprava za saobraćaj

Saglasno Zakonu o putevima, Uprava za saobraćaj je sa izvođačem radova "Crnogoraput AD", zaključila Ugovor o redovnom održavanju i zaštiti državnih puteva na period od 48 mjeseci. U skladu sa navedenim, tokom zimske sezone, uredno će se održavati prilazni putevi do zimskih turističkih centara i skijališta, i to: Bablja greda – Ski centar Kolašin 1450 – Kolašin 1600; Žabljak – Ski centar Savin kuk; Nikšić – Vučje i Cetinje – Ivanova korita.

2.7. Uprava za inspeksijske poslove

Plan pojačanog nadzora Uprave za inspeksijske poslove u zimskoj turističkoj sezoni 2022/2023. g., pripremljen je na osnovu podataka o nadzoru u prethodnim zimskim sezonama kao i stanja na terenu. U nastavku slijedi pregled aktivnosti u pravcu pripreme zimske sezone, iz nadležnosti sledećih inspekcija:

❖ Turistička inspekcija

- vršenje nadzora rada ugostiteljskih objekata (kontrola izdavanja fiskalnih računa za pružene usluge, evidentiranja prometa u ugostiteljskim objektima, cjenovnika, poštovanja normative, evidencije gostiju u hotelima i dr.). **Rok:** decembar 2022. – mart 2023. g.,
- sprovođenje aktivnosti nadzora poslovanja skijališta. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
- aktivnosti po prijavi gostiju preko Call centra (inspektori će odmah po prijavi gosta, utvrditi stvarno činjenično stanje i preduzeti mjere u skladu sa zvaničnom procedurom). **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.

Broj angažovanih inspektora Turističke inspekcije po opštinama: Nikšić – 2 inspektora; Pljevlja i Žabljak - 1 inspektor koji će biti angažovan za obje opštine ; Rožaje - 1 inspektor, Plav - 1 inspektor, Berane - 1 inspektor; Kolašin - 1 inspektor, Mojkovac - 1 inspektor, Bijelo Polje - 1 inspektor.

❖ Zdravstveno - sanitarna inspekcija

- sprovođenje kontrola u pravcu poštovanja mjera propisanih Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i važećom Naredbom i Odlukom. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
- sprovođenje kontrola u cilju ispunjenosti sanitarno-higijenskih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023. g.,
- sprovođenje kontrole u hotelima i ugostiteljskim objektima u smislu zadovoljavanja uslova obavljenog zdravstvenog pregleda. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
- sprovođenje kontrole u pravcu ispunjenosti uslova u zdravstvenim ustanovama i apotekama u dijelu opreme prostora, vođenja medicinske dokumentacije, izdavanje lijekova i dr. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023. g.,

Inspeksijski nadzor Zdravstveno-sanitarne inspekcije, u toku zimske turističke sezone 2022/23. godine, vršiće domicilni inspektori. U slučaju povećanog obima posla, po potrebi će se organizovati mobilne ekipe.

❖ Tržišna inspekcija

- vršenje kontrole svih objekata koji se bave prometom roba i pružanjem usluga u prometu roba, kao i zanatskih i drugih usluga. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
 - vršenje kontrola prijava za obavljanje djelatnosti, porijekla robe i evidentiranja iste na propisan način kroz poslovnu dokumentaciju. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
 - zaštita ekonomskih interesa potrošača (isticanje cijena, izdavanje računa, obavještenje o robi, posebni uslovi, prodajne pogodnosti i dr.),
 - vršenje kontrole prometa duvanskih proizvoda, kao i kontrola robe u dijelu zaštite prava intelektualne svojine,
 - vršenje kontrole bezbjednosti proizvoda. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
 - vršenje nadzora proizvođača i prodavaca peleta u skladu sa primjenom Odluke o dopuni Odluke o privremenim mjerama za ograničavanje cijena proizvoda od posebnog značaja za život i zdravlje ljudi i listi proizvoda kojom se određivanjem najvišeg nivoa cijene ograničava cijena peleta. **Rok:** decembar 2022. – mart 2023.g.,
- Broj tržišnih inspektora po opštinama je sljedeći: Nikšić-4; Žabljak-2; Rožaje-2; Kolašin-1. U slučaju povećanog obima posla, biće angažovano još inspektora.

❖ Inspekcija rada

- vršenje kontrola zaposlenih u trgovinskim i hotelsko-ugostiteljskim objektima, skijalištima i ostalim uslužnim djelatnostima. Inspekcijski nadzor se odnosi naročito na: nezaključivanje ugovora o radu prije stupanja na rad, neprijavlivanje zaposlenih na obavezno socijalno osiguranje; nedonošenje odluke o sedmičnom odmoru i rasporedu radnog vremena; redovnost isplate zarada i uručivanje obračuna zarada zaposlenim; nemanja dokaza o opštoj zdravstvenoj sposobnosti; neizvršenih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, neosposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad i nekorišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu. Domicilni inspektori rada će konstantno biti angažovani na sjeveru Crne Gore. Po potrebi će se organizovati ekipe inspektora iz drugih opština i Glavnog grada Podgorice.

2.8. Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

- formiranje Operativnog tima za praćenje zimske turističke sezone 2022/2023. godine. **Rok:** novembar t.g.,
- utvrđivanje liste objekata koji su predmet nadzora inspekcije za hranu sa definisanim predmetom kontrole, učestalošću nadzora na području opština: Nikšić, Žabljak, Plužine, Kolašin, Rožaje, Cetinje, Plav, Gusinje, Mojkovac. **Rok:** novembar t. g.,
- vršenje pojačanog nadzora objekata u kojima se obavlja djelatnost poslovanja hranom, od strane inspektora sa mjestom rada u opštinama: Nikšić, Žabljak, Plužine, Kolašin, Rožaje, Cetinje, Plav, Gusinje i Mojkovac. Po potrebi biće angažovani inspektori iz drugih opština. **Rok:** decembar t.g.,
- vršenje registracije sezonskih objekata u kojima se obavlja djelatnost poslovanja hranom i sprovođenje inspekcijskog nadzora u ovim objektima odmah po upisu u Centralni registar objekata za hranu. **Rok:** kontinuirano,
- sprovođenje pojačanog nadzora, u skladu sa analizom rizika, nad pošiljkama živih životinja; tokom decembra mjeseca, zbog povećanog uvoza i prometa (hrane biljnog i životinjskog porijekla) pred nastupajuće praznike, na graničnim inspekcijskim mjestima, carinarnicama i mjestima krajnjeg odredišta vršiće se pojačane kontrole s ciljem utvrđivanja stepena

usaglašenosti kvaliteta hrane koja se uvozi u Crnu Goru, sa propisanim zahtjevima. **Rok:** kontinuirano. Planirana sredstva Uprave za navedene aktivnosti: 5.000,00€.

2.9. Nacionalni parkovi Crne Gore

U toku trajanja zimske turističke sezone, na snazi je zabrana korišćenja pješačko planinarskih i biciklističkih staza. Pored toga, onemogućeno je organizovanje raftinga, kajakinga i krstarenja, te su zbog neprohodnosti u parkovima i neadekvatnih vremenskih uslova neki od sadržaja nedostupni zbog bezbijednosti posjetilaca. Navedeno utiče na opseg aktivnosti tokom zimske sezone. Shodno tome, za predstojeću sezonu, planirane su sljedeće aktivnosti:

❖ NP Durmitor

- organizovanje događaja „Durmitorski zimski dani“, na Crnom jezeru. Cilj događaja je promocija zimske turističke ponude u NP (hodanje na krpljama, sankanje, šetnja edukativnom stazom, čajanka kod jezera i dr.). **Rok:** januar – februar 2023.g.

❖ NP Lovćen

- organizovanje takmičenja u pravljenju sniježnih skulptura, hodanja na krpljama, sankanja, organizovanje čajanke za djecu i posjetioce NP i sl. Događaj se održava na Ivanovim koritima. **Rok:** januar – februar 2023. g.

❖ NP Biogradska gora

- organizovanje takmičenja u pravljenju sniježnih skulptura, hodanja na krpljama, sankanja, organizovanje čajanke za djecu i posjetioce NP i sl. Događaj se održava u Centru za posjetioce.

❖ NP Prokletije

- organizovanje šetnje krpljama u dolini Grebaje. **Rok:** februar – mart 2023. g.

❖ NP Skadarsko jezero

- organizovanje posmatranja ptica. **Rok:** januar – mart 2023. g. ,
- uređenje pješačke staze/šetališta na Virpazaru, u okviru INTEREG-ovog projekta PACON. Iz projekta će se takođe izvršiti i nabavka električnih bicikala. **Rok:** decembar 2022. – januar 2023. g.,
- promocija pješačkih staza Obod i Oblun. **Rok:** mart 2023.g.,
- učešće na festivalu vina i ukljeve kroz logističku pomoć u organizovanju istog. **Rok:** decembar 2022. – januar 2023. g.,

❖ U svih pet nacionalnih parkova biće organizovano sljedeće:

- edukativni programi za učenike i posjetioce, na temu prirodnih i kulturnih vrijednosti. **Rok:** januar – mart 2023. g.,
- obilježavanje značajnih ekoloških datuma, u okviru kojih će biti organizovane tematske radionice (Dan planina, Svjetski dan zaštite životne sredine, Svjetski dan obrazovanja o zaštiti životne sredine, Svjetski dan vlažnih staništa, Svjetski dan divljih životinja, Svjetski dan šuma, Svjetski dan voda, Dan planete zemlje). **Rok:** decembar 2022. – april 2023.g.,
- izrada edukativnih materijala. **Rok:** mart 2023. g.,

2.10. Elektroprivreda Crne Gore

- remont TE Pljevlja (termoelektrana je spremna da naredni period, do redovnog godišnjeg remonta nakon završetka grejne sezone, radi bez planiranih zastoja),
- remont HE Perućica (raspoloživo svih sedam agregata),
- remont HE Piva (na raspolaganju će biti dva agregata).

2.11. CEDIS

- ugradnja reklozera i secesionera na DV10kV"Gubavač","Tomaševo","Ivanje","Srđevac","Rasovo",
- rekonstrukcija DV 35 kV Ribarevine – Šćepanica, Vrelo – Čokrlije, Medanovići – Vrelo, Glava Zete-Čevo,
- izgradnja RP 10kV RMU Savatrans-Zagrablje,
- nabavka transformatora 8MVA u TS35/10kV Novi Obod,
- rekonstrukcija MBTS Komerc - Zamjena transformatora, SN i NN bloka,
- rekonstrukcija MBTS S3 - Zamjena SN i NN blok,
- ugradnja reklozera na DV 10kV"Gornja Morača","Rovca","Skrbusa",
- rekonstrukcija objekta trafostanice TS 220/110/35 kV Mojkovac – uzemljenje neutralnih tačaka transformatora u TS 220/110/35 kV Mijkovac i distributivne 35 kV mreže Mojkovca i Kolašina,
- izgradnja TS 10/04 MBTS Vatrogasni dom 1x630kVA,
- izgradnja TS 10/0,4 kV „Vojni Magacin Trebjesa“ sa priključnim 10kV kablovskim vodom
- povećanje snage STS Vasiljevići (150386) - TR 160 kVA,
- rekonstrukcija DV 35 kV Plav-Gusinje,
- izgradnja STS 10/0,4 kV "Bušnje 2",
- rekonstrukcija dalekovoda DV 35kV Guke-Mataruge,
- izgradnja TS 10/0,4kV 2X630kVA" Dolovi III" i priključni vod 10kV,
- izgradnja 10kV kabl.voda TS Ševari I - TS Ševari II - TS Emisioni centar,
- izgradnja DTS 10/0.4 kV 630kVA Čatovske livade sa priključnim KV 10kV i uklapanjem u NNM
- izmještanje postojeće trafostanice TS 10/0,4 kV 2x630 kVA "IV (Stanovi-nova)" sa uklapanjem u SN I NN mrežu –ŽB,
- održavanje primarne mreže-provjera i zamjena izolatorskih lanaca, provjera strujnih mostova, provjera i zamjena oštećenih provodnika, ugradnja nedostajućih djelova konstrukcije i zamjena havarisanih djelova konstrukcije. **Rok:** realizovano,
- realizacija plana obilaska/remonta dalekovoda 35kV (u dužini od 317,7 km, na ukupno 2681 stubova). **Rok:** realizovano,
- izvođenje radova na održavanju TS 35/x kV. **Rok:** do početka zimske sezone,
- angažovanje Službe u slučaju nastanka kvarova mreži. **Rok:** kontinuirano,
- revizija i remont prekidača i ostale opreme u TS 35/10 kV u sjevernim opštinama. **Rok:** 30. novembar: **TS 35/10 kV** Andrijevića, Plav, Gusinje, Manastir Morača, Drijenak Guke, Breza, Volođa, Jezerine, Mojkovac, Mataruge, Odžak, Šumani, Gradac, Šula, Kosanica, Njegovuđa, Žabljak, Boan, Šavnik, Centar Berane, Zeleni, Rožaje, Polica, Rudeš, Čokrlije, Medanovići, Ribarevine, Šćepanica, Nedakusi, Kličevo, Trebjesa, Bistrica, Vilusi, Mačak, Plužine, Unuč, Crkvičko Polje, Brezna,
- montaža novih vakuumskih prekidača na području sjevernih opština u poljima koja su prepoznata kao kritična (35 kV i 10 kV): Drijenak, Manastir Morača, Šćepanica, Čokrlije, Šula, Plav, Polica, Medanovići, Šumani i Unuč. **Rok:** početak zimske sezone,

- realizacija aktivnosti **Službe za Relejnu Zaštitu** na održavanju objekata u skladu sa Planom za tekuću godinu na sljedećim: TS 35/10kV: Ptič, Ubli, NK-I Bistrica, Medanovići, NK-III Trebjesa, Kličevo – obilazak, Čokrlije, Plužine, Unač, Crkvičko Polje, Mačak, Vilusi, Brezna, Žabljak, Nova Breza, Drijenak, Manastir Morača, Jezerine, Mojkovac Centar. **Rok:** realizovano,
- **Ispitivanje kablova u TS 35/x kV:** Šavnik, Guke, Volođa, Mojkovac, M.Morača, Drijenak, Breza, Medanovići, Ščepanica, Plav, Zeleni, Berane Centar, Rožaje, Brezna, Vilusi, Pluzine, Crkvičko Polje, Boan, Žabljak, Vilusi, Plužine, Zeleni, Polica, Andrijevića, Gusinje, Plav, Nedakusi, Manastir Morača, Gradac, Šule, Boan, Šavnik. **Rok:** realizovano.

TC Žabljak

- izvođenje radova na DV 10kV štuoc koji se odnose na zamjenu svih dotrajalih stubova, provodnika, ovjesne opreme i izolacije. Pored ovoga, na DV 10 kV Virak koji napaja turistička naselja oko Ski centra "Savin Kuk", urađena je zamjena kompletne izolacije, prilikom čega je ugrađeno preko 1300 silikonskih izolatora. Pripadajuće trafostanice 10/0,4kV su u potpunosti rekonstruisane. Zamijenjena je kompletna stara oprema sa novom,
- revitalizacija dalekovoda 10kV Novakovići i rekonstrukcija 10 trafostanica u okviru istih. **Rok:** realizovano,
- postavljanje stubova (241), 2960 metara samo-nosivog kablovskog snopa i 1000 kg provodnog užeta,
Vrijednost izvedenih radova je oko 50.000 € (bez PDV-a).

TC Kolašin

- realizacija aktivnosti na dalekovodima, trafostanicama i niskonaponskim mrežama. **Rok:** realizovano
- **Ski centar Vučje, Nikšić**
- tekuća kontrola i održavanje objekta na dalekovodu DV 10 kV Lukovo, sa kojega se napaja Ski centar "Vučje",
- ugrađeno je 9 stubova na najslabijim tačkama i mjestima koja su oštećena zbog požara. **Ski centar Lokve, Berane – Ski centar Turjak, Rožaje**
- izvođenje radova na dalekovodu DV 10kV Luge (otcjep za Lokve). **Rok:** realizovano.
Ugrađena su tri stuba sa montažom ovjesne opreme i postavljeno je 695 opomenskih tablica na stubovima dalekovoda,
- priprema ugradnje još jednog linijskog rastavljača koji će služiti za brže i efikasnije utvrđivanje i otklanjanje eventualnih ispada na dalekovodu 10 kV Luge,
- zamjena 3 stuba i zatezanje mreže na tri mjesta odakle se vrši napajanje Ski centra "Turjak". **Rok:** realizovano.

3. PRIPREMA ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE NA NIVOU LOKALNIH SAMOUPRAVA

Opštine, odnosno nadležne javne službe, nakon uspješno realizovanih poslova tokom ljetnje turističke sezone, spremno dočekuju početak zimske turističke sezone gdje će nastojati da kroz obavljanje redovnih aktivnosti i novih programskih sadržaja i događaja pruže ugodan boravak svim gostima. U tom pravcu sprovodiće sljedeće aktivnosti:

3.1. SJEVERNI REGION

✧ Kolašin

- promotivne aktivnosti i medijski nastupi – fokus promo aktivnosti biće gosti iz Crne Gore i zemalja regiona, odakle tradicionalno dolazi najveći broj turista,

- održavanje sastanaka sa turističkom privredom, u cilju bolje pripreme sezone,
- učešće na sajmovima turizma u zemlji i regionu koji imaju za cilj promociju zimske sezone (Albanija, Kosovo, Srbija, Hrvatska),
- izrada flajera i brošura,
- on line promocija ponude grada, putem društvenih mreža,
- organizovanje novih manifestacija zabavnog, sportskog i kulturnog karaktera, kao i pružanje podrške tradicionalnim zimskim događajima,
- organizovanje medijskih nastupa,
- promocija zimskih aktivnosti - skijanje, vožnja motornim sankama, turno i nordijsko skijanje
- organizovanje autobusnog prevoza za potrebe turista tokom sezone do Ski centra, u saradnji Opštine i Skijališta
- kupovina klizališta koje će biti postavljeno na gradskom trgu.

➤ **Žabljak**

- održavanje sastanaka sa ustanovama i pojedincima koji mogu doprinijeti boljoj i kvalitetnijoj zimskoj sezoni (TO Žabljak, doo Komunalno i vodovod, Komunalna policija i inspekcija, TC Durmitor, Turističko udruženje Žabljak i sl.). **Rok:** kontinuirano, tokom sezone,
- izgradnja Javne garaže. **Rok:** realizovano,
- asfaltiranje i sanacija asfaltnog zastora. **Rok:** novembar t.g.,
- uređenje i postavljanje potpornih zidova u centru grada. **Rok:** novembar t.g.,
- intenziviranje promocije kroz TV kampanje, oglase, tekstove u štampanim medijima, on line kampanje, društvene mreže, web portal i dr.,
- ukrašavanje i kićenje grada za novogodišnje i božićne praznike,
- praćenje turističkog prometa i trendova koji će korisniku pružiti podatke o turističkom prometu, stavovima i potrošnji turista,
- promocija staza za nordijsko skijanje i organizovanje Balkan kupa u nordijskom skijanju,
- organizovanje prevoza putnika autobusima, iz grada do skijališta,
- predstavljanje turističke ponude grada kao i promocija kroz posjete inostranih i domaćih novinara i turoperatora, u skladu sa Planom NTO CG,
- izrada promotivnog materijala sa zimskom ponudom.

➤ **Mojkovac**

- prezentacija ponude grada putem društvenih mreža,
- angažovanje istaknutih pojedinaca u promociji grada (umjetnici, sportisti i sl.),
- izrada video materijala (promo spot o zimi u Mojkovcu, spot o aktivnom odmoru, promo spot za planine Sinjajevina, Bjelasica, Prošćenske planine),
- izrada štampanog materijala (katalog zimskih fotografija Mojkovca, katalog seoskih domaćinstava, informativno propogandni material manifestacija i sl.)
- organizovanje planinarskih pohoda, hodanja na krpljama, vožnja motornih sanki i drugih aktivnosti vezano za snijeg i planinu,
- organizovanje velikog novogodišnjeg Bazara i pratećeg programa zabavnog karaktera,
- izgradnja suvenirnice pored Info centra,
- organizovanje izleta za djecu predškolskog i školskog uzrasta u cilju promocije zimskih sportova i upoznavanje djece sa sadržajima koji se nude na Ski centru. Aktivnosti će biti realizovane u saradnji sa Skijalištima CG,
- održavanje lokalnih kategorisanih i nekategorisanih puteva,
- ukrašavanje grada za Novu godinu,
- obilježavanje nacionalnog dana podizanja svijesti o značaju biblioteka, organizovanje književnih večeri, likovnih radionica, pozorišnih predstava, Svetosavske akademije, Dana

opštine, gostovanje Simfonijskog orkestra Crne Gore u saradnji sa muzičkim centrom, organizovanje manifestacije Njegoševi dani i dr.

➤ Pljevlja

- održavanje manifestacije **“Novembarski bazar”**, koja ima za cilj predstavljanje tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda, predstavljanje etnogastronomске ponude i razvoj turizma u zaštićenim područjima. **Rok:** novembar t.g. ,
- održavanje manifestacije **“Pljevaljske novembarske svečanosti”**, koja se priređuje povodom dana opštine Pljevlja. Sastoji se od organizovanih pozorišnih, muzičkih, književnih, naučnih i drugih kulturnih sadržaja tokom čitavog mjeseca novembra. **Rok:** novembar t.g.,
- organizovanje akcije **“Najljepši novogodišnji izlog”**, kojom će biti obuhvaćeni svi izlozi u gradu, bez obzira na veličinu i vrstu poslovnog prostora. **Rok:** decembar t.g.

➤ Bijelo Polje

- realizacija promotivnih aktivnosti i medijskih nastupa (ažuriranje svih relevantnih informacija o turističkoj ponudi na sajtu Opštine i sajtu LTO , gostovanje u radio i tv emisijama, izjave za elektronske i štampane medije o bitnim informacijama vezanim za zimsku turističku sezonu, učešće na nekom od ino-sajmova turizma u skladu sa kalendarom sajмова NTO CG, promocija turističke ponude ugostiteljskih objekata za doček Nove godine,
- organizacija manifestacija na otvorenom (“Novogodišnji bjelopoljski bazar”, muzički program na trgu za najmlađe),
- organizovanje: pozorišnih predstava za djecu i odrasle, koncerata ozbiljne muzike, koncerata kulturno-umjetničkih društava iz Crne Gore i zemalja okruženja, izložbi slika renomiranih slikara iz Crne Gore i okruženja, književnih večeri, filmske projekcije domaće i inostrane produkcije i td,
- sprovođenje akcija u pravcu uređenja i opremljenosti javnih površina (čišćenje sniježnih nanosa na opštinskim i nekategorisanim putevima, investiciono održavanje opštinskih puteva- tamponski sloj i pročišćavanje, tekuće održavanje javne rasvjete, održavanje semafora, postavljanje turističkih oznaka (tabli) po potrebi,
- unapređenje javne i turističke infrastrukture,
- priprema vatrogasnih vozila - opremanje zimskom opremom vozila; stavljanje u funkciju motornih sanki za evakuaciju stanovništva iz nepristupačnih mjesta u toku zimske sezone, druge vrste pomoći ostalim subjektima i građanima (Služba zaštite i spašavanja Opštine Bijelo Polje).

➤ Berane

- prikupljanje i obrada podataka o ponudi i sadržaju Opštine u cilju pružanja blagovremenih informacija svim zainteresovanima koji dolaze u prostorije TO,
- sprovođenje PR aktivnosti, naročito ciljanom komunikacijskom strategijom,
- promocija ponude Opštine putem društvenih mreža,
- organizovanje manifestacija koje će doprinijeti promociji Opštine (koncert povodom dočeka pravoslavne Nove godine, kako bi produžili zimsku turističku sezonu),
- aktiviranje i stavljanje u funkciju planinarskog doma „Suvodot”, koji je pogodan za sve vrste aktivnog odmora u zimskim mjesecima u sklopu kojeg će biti zastupljena ponuda turno skijanja, hodanja na krpljama i sl.

➤ Rožaje

- markacija novih i demarkacija postojećih staza za planinarenje i hodanje na krpljama,
- sanacija svih putnih pravaca prema turističkim mjestima, planinskim domovima, eko katunima i seoskim domaćinstvima,
- organizacija aktivnosti koje imaju za cilj pripremu terena na skijalištu "Turjak" (u saradnji sa Ski centrom Hajla i LTO),
- organizacija Ski Opening, tj. zvaničnog otvaranja zimske turističke sezone, uz sportski, kulturni i muzički program,
- promocija i učešće na sajmovima turizma u saradnji sa NTO CG,
- organizovanje manifestacija i zabavnog programa (Zlatna pahulja, Zimski uspon na Hajli, Zimska međunarodna džipijada, Snowboard camp i sl.).

➤ Gusinje

- redovno održavanje putnih pravaca ka poznatim izletištim Grebaje i Ropojana,
- organizovanje više šetnji na krpljama.

➤ Plav

- promocija Bogičevice i okolnih planinskih vrhova kao destinacije za snowboard i turno skijanje,
- ogranozovanje zimskih planinarskih pohoda u saradnji sa skijaškim i planinarskim klubovima i drugim organizacijama koje mogu dati doprinos na promociji zimskog turizma,
- organizovanje izleta i skijanja na skijalištu Paljevi, na Kofiljači, kao i promocija staze za hodanje na krpljama. **Rok:** mart 2023. god.,
- obilježavanje Svjetskog dana skijanja kroz promociju turnog skijanja na Bogičevici, Pasijem vrhu, Starcu i Tromedi. **Rok:** februar 2023.g.,
- organizovanje Ski tour festa na Prokletijama. **Rok:** januar 2023.g.,
- on line promocija ponude Opštine, putem digitalnih kanala, promo videa raznih aktivnosti na snijegu.

➤ Šavnik

- organizovanje obuke skijanja za djecu školskog uzrasta na Kruševicama,
- organizovanje pješačkih tura, na stazi za hodanje na krpljama, na Pošćenju,
- organizovanje Novogodišnjeg programa za djecu,
- ostale redovne aktivnosti – praćenje turističkog prometa, osmišljavanje aktivnosti za unapređenje kao i promovisanje potencijala Opštine.

➤ Petnjica

- održavanje Novogodišnjeg bazara. **Rok:** januar 2023.g.,
- uspostavljanje saradnje sa Skijalištima u cilju stvaranja mogućnosti za promovisanje potencijala Opštine,
- uspostavljanje saradnje sa lokalnim školama sa ciljem popularizacije skijanja i zimskih sportova kod djece i mladih.

3.2. CENTRALNI REGION

➤ Glavni grad Podgorica

Shodno Programu rada TO Podgorice do kraja godine predviđeno je organizovanje gastro manifestacija, s ciljem prezentacije tradicionalnih proizvoda podgoričkog regiona i tematskih manifestacija, s ciljem afirmacije određenih lokaliteta u gradu. Među njima su:

- „Tradicija ukusa“ – u saradnji s podgoričkim ugostiteljima, na različitim gradskim lokalitetima, u cilju isticanja kulturno-istorijskih lokaliteta i bogate gastro ponude Glavnog grada. **Rok:** kontinuirano,
- „Veče koštanja i vina“ – u saradnji s lokalnim proizvođačima i vlasnicima vinarija, manifestacija je osmišljena u vidu degustacije pečenih koštanja i kuvanih vina. **Rok:** decembar t.g.,
- „Biram najbolje u turizmu i ugostiteljstvu“. **Rok:** decembar t.g.,
- organizovanje trkačke manifestacije „Podgorica Millennium Run“. **Rok:** novembar t.g.,
- organizovanje tradicionalnog „Podgoričkog Pazara“ i „Podgoričke noći“ **Rok:** decembar t.g.,
- održavanje saradnje sa institucijama kulture grada, u cilju usaglašenosti programa dešavanja i bolje promocije događaja. **Rok:** kontinuirano,
- učešće na sajmovima i B2B radionicama u Londonu, Beču, Izmiru, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Saudijskoj Arabiji, Beogradu (u saradnji sa NTO CG i LTO),
- pružanje podrške u organizaciji studijskih posjeta predstavnika agencija, tur-operatora, novinara. **Rok:** kontinuirano,
- organizovanje promotivnih izleta za turističke poslenike grada i školsku populaciju, a sve u cilju predstavljanja ljepota i potencijala Podgorice. **Rok:** kontinuirano,
- kreiranje aranžmana za predstojeću zimsku sezonu. S tim u vezi, TO Podgorice, u saradnji sa Air Montenegro i Skijalištima Crne Gore inicirala je saradnju s hotelskom privredom, u cilju koncipiranja ponude za goste Podgorice zainteresovane za ski centre u Kolašinu,
- organizovanje izleta do svih atraktivnih turističkih lokaliteta za turističku privredu (hotelijere, agencije, vodiče), u cilju boljeg upoznavanja ponude, kako bi turistički poslenici mogli dodatno animirati svoje goste i na taj način uticati na produženje boravka turista u gradu.

➤ Prijestonica Cetinje

- organizovanje tradicionalnog ukrašavanja grada. **Rok:** 15.11. – 15.12. t.g.,
- organizovne nagradne igre za najljepše ukrašen izlog i dvorište. **Rok:** decembar t.g.,
- organizovanje manifestacije „Novogodišnji bazar“. **Rok:** 08.12. t.g. - 08. 01. 2023.g.,
- organizovanje Božićnog bazara i koncerta. **Rok:** 08.01.2023.g.

➤ Nikšić

- izrada nove signalizacije ka Ski centru „Vučje“ i Župi Nikšićkoj,
- postavljanje infrastrukture na vidikovcu „Slano jezero“,
- izrada digitalne mape za seoska domaćinstva,
- izrada kataloga smještajnih kapaciteta,
- promocija zimske ponude u Trebinju i Herceg Novom. **Rok:** decembar t.g.,
- učešće na sajmu turizma u Novom Sadu, **Rok:** oktobar t.g.,
- organizacija tematskih večeri, performansa i kulturnih programa, u saradnja sa ugostiteljima,
- organizacija manifestacija: „Čarolija u izlogu“, „Novogodišnji sajam lokalnih proizvoda“, „Božićni bazar“, „Nikšić – gdje ljubav počinje“, „Ženi s ljubavlju“. **Rok:** mart 2023. god.,
- organizacija manifestacija na snijegu: Zimski maraton. **Rok:** februar t.g.,
- opštinska i državna takmičenja u skijanju, promocija staza za hodanje na krpljama i akcije vikendom „Svi na Vučje“,
- sprovođenje aktivnost koje imaju za cilj redovno snabdijevanje električnom energijom, redovno održavanje puta do Ski centra, redovno održavanje gradskih ulica i trgova (u saradnji sa službama lokalne samouprave i EPCG).

➤ Tuzi

- održavanje „Zimskog bazara“. **Rok:** 01. decembar 2022. – 01. januar 2023. g.

➤ **Golubovci – opština u okviru Glavnog grada**

- nasipanje lokalnih makadamskih puteva u priobalnom dijelu Skadarskog jezera,
- rekonstrukcija i sanacija lokalnih saobraćajnica,
- održavanje higijene i komunalnog reda na javnim površinama,
- održavanje manifestacija “Dani krapa” i “Dani zetskih kolača i priganica”

3.3. PRIMOSKI REGION

➤ **Ulcinj**

- organizovanje manifestacije “Dani agruma”. Manifestacija koju TO Ulcinj organizuje po prvi put, biće posvećena promociji proizvodnje voća i voćnih prerađevina i promociji vrijednosti razvoja domaće proizvodnje. **Rok:** 29.10. t.g. i
- organizovanje “Novogodišnjeg bazara”.

➤ **Bar**

- organizacija novogodišnjeg hepeninga,
- organizovanje cjelogodišnjeg funkcionisanja turističko informativnog biroa na Topolici, u cilju prijavljivanja gostiju i bolje naplate boravišne takse,
- realizacija projekata “Emoundergrounds” i “Wrecks 4 all” koje finansira EU. **Rok:** kraj 2022.g,
- promocija turističke ponude barske opštine na međunarodnoj turističkoj berzi IFTM Top Resa 2022., kao i na WTM, sajmu turizma u Londonu,
- analiziranje pres kliping materijala i praćenje broja gostiju. **Rok:** kontinuirano,
- organizovanje festivala Agruma. **Rok:** novembar t.g.,
- organizovanje manifestacije ribolova pod nazivom “II Međunarodni kup Bara 2022”. **Rok:** novembar t.g.,
- organizovanje humanitarne manifestacije “Montenegro Fashion day”. **Rok:** decembar t.g.,
- objavljivanje sadržaja na društvenim mrežama u cilju održavanja kontakta sa potencijalnim turistima. **Rok:** kontinuirano,
- studijska putovanja novinara sa ključnih emitivnih tržišta kao i turoperatora u cilju njihovog upoznavanja sa destinacijom,
- obilježavanje kestenovih stabala, izrada suvenira, video materijala i reklamno propagandnog materijala,
- organizovanje Balkanskog prvenstva za kadete, juniore i mlađe seniore, u saradnji sa Karate savezom CG. **Rok:** 03.11. – 06.11.t.g.
- održavanje tradicionalne akcije “Najljepši novogodišnji izlog” u kojoj se nagrađuju najljepše ukrašeni izlozi u gradu. **Rok:** decembar t.g.,
- učešće u organizaciji, promociji i finansiranju manifestacija koje se održavaju u zimskom periodu (“Maslinijada”, “Koštanjada”, “Festival vina i ukljeve”, “Dan Opštine Bar”, “Novogodišnji hepening – Bar 2023”, na trgu Vladimira i Kosare i dr.),
- prikazivanje domaćih pozorišnih predstava, kao i predstava sa prostora ex YU Segment pozorišne djelatnosti (omogućiti publici da posmatra i uživa u najboljim domaćim predstavama, kao i određenom broju kvalitetnih predstava sa prostora EX-YU),
- prikazivanje digitalnih projekcija najnovijih bioskopskih hitova,
- osmišljavanje vaspitno-obrazovne djelatnosti (plan galerija “Velimir A. Leković”). Riječ je o predavanjima iz istorije umjetnosti, sa posebnim akcentom na kulturnu baštinu i likovnu umjetnost grada Bara, kao izraza jedinstvenog stvaralačkog prostora,
- održavanja javnih površina, zelenih javnih površina i zasada na njima, javne rasvjete i opštinskih puteva. **Rok:** kontinuirano,

- čišćenje otvorenih kanala i vodotoka za prihvat atmosferskih padavina,
- pripremne aktivnost u slučajevima leda, usljed niskih temperatura, i čišćenja snijega i sniježnih nanosa. **Rok:** realizovano.

➤ **Budva**

- formiranje DMO savjeta, tijela koje bi pratilo sva relevantna dešavanja u destinaciji, targetiralo probleme i davalo preporuke za njihovo rješavanje, pratilo realizaciju ciljeva, zadataka i preporuka,
- rekonstrukcija, adaptacija i revalorizacija tvrđave Mogren. **Rok:** realizovano,
- raspisivanje javnog poziva za učešće u postupku raspodjele sredstava za realizaciju projekata valorizacije materijalne i nematerijalne kulturne baštine. **Rok:** realizovano Ukupna sredstva: 367.895 eur,
- adaptacija odmorišta na planinarsko-pješačkoj transversali Brajići - Paštrovska gora. **Rok:** realizovano,
- uređenje i markiranje pješačke staze na ostrvu Sv. Nikola, dužine 2.960m,
- održavanje postojećih pješačkih staza, ukupne dužine 50 km. **Rok:** realizovano,
- realizacija prve faze adaptacije planinarsko-pješačke transversale od lokaliteta Lipa do lokaliteta Pečkovica čime će se dobiti potpuno nov proizvod – mountain bike&quad staza u dužini od cc 10 km. **Rok:** realizovano,
- obnova i rekonstrukcija Jegorovog puta. **Rok:** realizovano,
- podsticanje oporavka turističkog prometa sa akcentom na prioritetna emitivna tržišta kroz subvenciju turoperatorima,
- izrada GPS aplikacije planinskih staza za mobilne telefone,
- raspisivanje javne nabavke za označavanje ruralnog područja sredstvima vizuelne komunikacije,
- pružanje podrške proizvođačima ruralnih proizvoda, udruženjima proizvođača, prije svega kroz otkup proizvoda i nabavku potrebne opreme i sredstava za rad i njihovu distribuciju kroz realizaciju „Rural marketa“ u Budvi,
- uspostavljanje intenzivne saradnje sa lokalnim zajednicama na poboljšanju kvaliteta turističkih usluga u naseljima Budvanske rivijere,
- uređenje urbanih džepova, parkova, parkinga i drugih javnih površina, označavanje turističkih atrakcija, kao i praznično ukrašavanje,
- realizacija sledećih programa: doček Nove godine na trgu ispred Starog grada; doček pravoslavne Nove godine; koncert klasične muzike i Božićna pjaceta,
- promocija turističke ponude opštine na najznačajnijim sajmovima i berzama: Novi Sad - oktobar t.g.; London - novembar t.g.; TT Warsaw - novembar t.g.; LORIMES Banja Luka - novembar t.g.; WESTEM i beogradski turistički & MICE forum - novembar t.g.; ITB Kina, Šangaj - novembar/decembar t.g.; IBTM Barselona (MICE) novembar/dec t.g. (TO Budva u saradnji sa zainteresovanom turističkom privredom grada, NTO CG, LTO-ima).

➤ **Tivat**

- organizacija kongresa iz oblasti Turizma sa međunarodnim učešćem–Tivat „Tourism Think Tank“. **Rok:** novembar t.g.,
- održavanje Bokeškog polumaratona. **Rok:** 10 - 11. decembar t.g.,
- održavanje novogodišnjeg programa na gradskoj rivi Pine. **Rok:** 25.12.t.g.-10.01.2023. god,
- promocija zimske sezone i novogodišnjeg programa u okviru roadshow aktivnosti i pres konferencija u saradnji sa NTO CG i LTO,
- realizacija digitalne marketingške kampanje na tržištu Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Albanije, kao i bilbord kampanje na tržištu Crne Gore,

- predstavljanje turističke ponude Tivta na sajmovima WTM u Londonu i IBTM u Barseloni. **Rok.** 01. 01.2023. god.,
- izrada audio vodiča za panoramski put „Život na Luštici“,
- relizacija Javnog poziva za valorizaciju kulturne baštine Tivat.

➤ **Kotor**

- **učesće na turističkim sajmovima** (WTM u Londonu, Ferrien Messe u Beču, ITB u Berlinu, Sajam turizma u Beogradu,
- izrada moderne aplikacije za android i ios uređaje sa multimedijalnim materijalom, a koje će biti dostupne za download putem QR koda,
- **promocija ponude grada u jesenjem izdanju The Luxury Report** koji pokriva tržište Velike Britanije,
- **organizovanje manifestacija** koje doprinose pozitivnom imidžu Kotora kao destinacije: “Koliko poznaješ svoj grad”, “Koštanjada”, “Bokeški polumaraton”, “Od Božića do Božića”, “Doček Nove godine”, “Kotorska Nova godina”, “Savindan”, “Tripundanske svečanosti”, “Dani Kamelije”, “Kotorska skalina”, “Kotor Vertical Extreme” i dr. **Rok:** novembar 2022. – mart 2023. god.

➤ **Herceg Novi**

- formiranje KT za pripremu i praćenje turističke sezone 2022. godine. **Rok:** realizovano,
- realizacija aktivnosti na planiranju programa povodom proslave Nove godine. **Rok:** u toku,
- održavanje praznika “Dani mimoze”. **Rok:** februar 2023. god.,
- realizacija aktivnosti u pravcu bolje prohodnosti lokalnih i regionalnih puteva koji vode ka graničnom prelazu Sitnica i lokalnim putnim pravcima ka Vrbanju i Ublima (Sekretarijat za komunalne djelatnosti),
- angažovanje dodatnih prevoznih sredstava neophodnih za kontrolu i regulisanje saobraćaja, održavanje javnog reda i mira, sprječavanje i suzbijanje kriminaliteta (Centar bezbjednosti Herceg Novi),
- nastavak aktivnosti projekta “Life of Luštica” koji za zadatak ima afirmaciju zaleđa i kreiranje integrisanog turističkog proizvoda na teritoriji Luštice postavljanjem turističke signalizacije, izrada višejezične mape, izrada audio vodiča;
- nastavak angažovanja novinara, studijskih grupa i blogera sa značajnih emitivnih tržišta;
- unaprjeđenje postojećih i stvaranje novih marketinških kampanja čiji je interes usmjeren na organizovanje doživljaja, sa ciljem boljeg pozicioniranja Herceg Novog kao zimske turističke destinacije na domaćem i inostranom tržištu. Marketing strategija obuhvata vrijednosti destinacija koje će se intenzivno promovisati na tržištu: festivali, aktivnosti na otvorenom, istorija, kultura, atrakcije zaleđa, autentična gastro ponuda, zdravstveni turizam, sportska orijentacija;
- unaprjeđenje baze vizuelnog identiteta Herceg Novog - foto materijal i izrada novih promo videa (opšti i tematski “Praznik mimoze”),
- promocija destinacije (digitalni marketing, TV, radio i štampanih medija, sajmovi, press ture, brošura i sl.)
- promocija Crne Gore odnosno Boke kotorske, u saradnji sa NTO Crne Gore, kao i lokalnim turističkim organizacijama Tivta i Kotora.

4. PRIPREMA ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE NA NIVOU SKIJALIŠTA

4.1. Skijalište "Kolašin 1600"

- izrada marketing plana, kalendara događaja i plana dešavanja na skijalištu,
- promocija ponude skijališta putem bilbord reklama na teritoriji Podgorice, Kolašina i Mojkovca,
- promocija ponude skijališta, u saradnji sa NTO CG, na B2B sastancima sa touroperatorima,
- promotivni nastupi u medijima, kako u Crnoj Gori tako i u regionu,
- promocija ponude ski centra putem digitalnih kanala i izrada vizuelnih identiteta koji će se koristiti za online nastup, reklamiranje i medijsko pokriće,
- ponuda ski pasova on line,
- uspostavljanje saradnje sa benzinskim pumpama Petrol vezano za prodaju ski pasova u njihovim poslovnicama,
- kreiranje paket aranžmana koji sadrže objedinjenu ponudu prevoza, smještaja i ski pas-a. Aktivnost ima za cilj bolju prodaju smještajnih kapaciteta u sjevernom dijelu tokom zimske sezone,
- zvanično otvaranje zimske turističke sezone u zavisnosti od vremenskih uslova,
- održavanje DJ nastupa tokom cijele zimske turističke sezone,
- organizacija različitih događaja, promocija i manifestacija u saradnji sa partnerima, sponzorima i privrednim subjektima kao što su promocije vina, domaćih piva i drugih proizvoda,
- organizacija takmičenja u alpskom i nordijskom skijanju i dr.

4.2. Skijalište "Ski Resort – Kolašin 1450"

- uređenje ski staza. **Rok:** novembar t.g.,
- osposobljavanje i uređenje parking prostora. **Rok:** novembar t.g.,
- servisiranje ski opreme, mašina za uređenje staza, remont ski liftova i žičara. **Rok:** novembar

4.3. Skijalište "Savin kuk"

- otvaranje zimske turističke sezone. **Rok:** 15.12.t.g.,
- organizovanje kulturnog i umjetničkog sadržaja, kao i koncerata estradnih umjetnika,
- priprema i unapređenje skijaških staza i prateće infrastructure,
- redovan remont žičara i ski liftova,
- priprema već postojećih staza za zimsku sezonu,
- adaptacija ugostiteljskih objekata, spoljne izolacije i privođenje namjeni;
- osposobljavanje i privođenje namjeni objekta koji će služiti za rentiranje ski opreme;
- nabavka ski opreme.

4.4. Skijalište "Turjak II"

- svečano otvaranje zimske turističke sezone 2022/2023. g.,
- nabavka signalizacije i rekvizita,
- organizovanje obuke u školi skijanja,
- organizovanje "Redbull party",
- organizovanje "Bijelog dana" svih osnovnih i srednjih škola na teritoriji Opštine,
- realizacija prakse studenata sa Fakulteta za sport iz okruženja na skijalištu,

organizovanje tura hodanja na krpljam i ostalih aktivnosti na snijegu,
nabavka ski snowboard opreme i izgradnja ostave u podnožju staze za mehanizaciju Ski centra.

5. Zaključna razmatranja

Proces pripreme zimske turističke sezone 2022/2023. g. započet je još tokom septembra t.g. kroz aktivnosti Koordinacionog tijela, pa se očekuje da će ista biti uspješna, što će se reflektovati uvećanjem turističkog prometa.

Imajući u vidu postojeću infrastrukturu skijališta, nesporno je, da će uspješnost predstojeće zimske sezone u velikoj mjeri zavisiti od vremenskih uslova, tj. dovoljne količine snijega na skijalištima.

Stavljanje u punu funkciju skijališta tokom zimske sezone, uz dodatno unapređenje postojeće ponude, je od velikog značaja za uspješnost sezone. Dalji razvoj i unapređenje zimske turističke ponude neophodno je pratiti i povećanjem smještajnih kapaciteta visoke kategorije, posebno u Sjevernom regionu, gdje je evidentan njihov nedostatak, pa je ovo izazov koji je i dalje neriješen.

Primjetno je da su aktivnosti Opština u susret predstojećoj zimskoj sezoni u velikoj mjeri usmjere na organizaciju događaja u cilju privlačenja što većeg broja posjetilaca, kao i na realizaciju aktivnosti na održavanju postojeće infrastrukture. Pored ovih aktivnosti, neophodno je raditi i na kreiranju novih turističkih proizvoda čime bi se postojeća ponuda dodatno diversifikovala, a posjetioci dodatno motivisali za duži boravak na destinaciji, S tim u vezi, neophodno je poboljšanje koordinisanih aktivnosti LTO-a i NTO CG koje se odnose na promociju objedinjenih mikro turističkih proizvoda i lokaliteta kroz promociju nacionalnog turističkog brenda.

Treba podstaći turističku privredu primorskog i sjevernog dijela Crne Gore da kreira paket aranžmane kombinovanog boravka turista sa akcentom na prateće sadržaje koji će ih privući da se opredijele da tokom zimskih mjeseci dio svog odmora i slobodnog vremena provedu u Cnoj Gori.

Navedene i u roku realizovane aktivnosti koje se odnose na pripremu zimske turističke sezone utiće na diskretno smanjenje sezonalnosti. Pored toga, očekuje se da Crna Gora iz godine u godinu bude sve bolje pozicionirana kao cjelogodišnja turistička destinacija.